

ประโยค ป.ธ. ๓
สัมพันธ์ไทย
สอบ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

กุโส ยถา ทุคฺคหิโต	หตฺถเมวานุภนฺตติ
สามณฺณํ ทุปฺปรามณฺจํ	นिरยาเยปฺกทฺตติ ฯ
ยงฺกิญฺจิ สิริถิํ กมฺมํ	สงฺกิลิฏฺจณฺจ ยํ วตํ
สงฺกสฺสรํ พุรหฺมจริยํ	น ตํ โหติ มหฺปผลํ ฯ
กยิรา เจ กยิราเถนํ	ทพฺพเมเนํ ปฺรทฺกเม
สิถิโล หิ ปฺริทฺพาไซ	ภียโย อากิเรเต รรณฺตติ ฯ

ตตฺถ กุโสติ ยงฺกิญฺจิ ติชิณธารํ ตินํ อนุตฺมโส ตาลปณฺณปิ ฯ ยถา โส กุโส
เยน ทุคฺคหิโต ตสฺส หตฺถํ อนุภนฺตติ ฆาเลติ เอวเมว สมณธมฺมสงฺขาตํ สามณฺณํปิ
ขณฺทสึลาหิตาย ทุปฺปรามณฺจํ ฯ นირยาเยปฺกทฺตติ นირเย นีพฺพตฺตาเปตฺติ อตฺถโ ๑ สิริถินฺตติ
โอหียิตฺวา กรเถเน สิริถิลคฺคาหํ กตฺวา กตํ กิญฺจิ กมฺมํ ฯ สงฺกิลิฏฺจนฺตติ เวลียาทีเกสุ
อโคจเรสุ จรเถเน สงฺกิลิฏฺจํ ฯ สงฺกสฺสรนฺตติ สงฺกาหิ สริตพฺพํ อุโปสถกิจฺจาทีสุ อณฺวตเรน
กิจฺเจเน สนนฺิปตฺตํปิ สงฺฆํ ทิสฺวา อทฺธา อิเม มม จริยํ ญตฺวา มํ อุกฺขิเปตฺตกา
สนนฺิปตฺตาทิ เอวํ อตฺตโน อาสงฺกาหิ สริตํ อุตฺตสงฺกิตํ ปฺริสงฺกิตํ ฯ น ตํ โหตีติ ตํ เอวรูป
สมณธมฺมสงฺขาตํ พุรหฺมจริยํ ตสฺส ปุคฺคลสฺส น มหฺปผลํ โหติ, ตสฺส อมหฺปผลภาเว
ภิกฺขาทายกานํปิสฺส น มหฺปผลํ โหตีติ อตฺถโ ๑ (ธมฺมปทฺฐกถาย สตฺตโม ภาโค/หน้า๑๒๗)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๔ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

สัมพันธ์ไทย

สตุธา สยกตฺตา ใน อภาลี ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก อิมฺมา
 วิเสสน ของ คธา ๆ อวฺตตกมฺม ใน อภาลี กุโส สยกตฺตา
 ใน อนฺนทตฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ยถา คัพฺพํ อุปฺมาไซตฺถก
 ทฺตฺถกฺคิโต วิเสสน ของ กุโส ทตฺถ อวฺตตกมฺม ใน อนฺนทตฺติ
 เอว คัพฺพํ อวฺชารณ เข้ํกับ ทตฺถํ สามณฺณํ สยกตฺตา ใน
 อุปกทฺตฺติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เอว คัพฺพํ อุปฺเมยฺยไซตฺถก
 ทฺตฺปฺรามณฺฑํ วิเสสน ของ สามณฺณํ นิริยาย อาชฺร ใน
 อุปกทฺตฺติ ๆ กมฺมํ กิตี วตํ กิตี พุรฺหมจฺริยํ กิตี ลิงฺกตฺต
 ยงฺกิณฺจ กิตี ลิตฺถํ กิตี วิเสสน ของ กมฺมํ สงฺกิลิณฺจํ กิตี ยํ
 กิตี วิเสสน ของ วตํ สงฺกสฺสรํ กิตี ยํ กิตี วิเสสน ของ
 พุรฺหมจฺริยํ จ สามคัพฺพํ วาญฺยสฺจจยตฺถ เข้ํกับ ยงฺกิณฺจ ลิตฺถํ
 กมฺมํ สงฺกิลิณฺจํ ยํ วตํ และ สงฺกสฺสรํ ยํ พุรฺหมจฺริยํ ตํ วิเสสน
 ของ ติวิธกมฺมํ ๆ สยกตฺตา ใน โหติ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก
 น คัพฺพํ ปฏฺิเสธนตฺถ มหฺผลํ วิกตฺติกตฺตา ใน โหติ ๆ เจ คัพฺพํ
 ปริกฺปฺตฺถ ปุคฺคโล สยกตฺตา ใน กยิรา กยิราถ และ ปฺรทฺกเม
 กยิรา กยิราถ และ ปฺรทฺกเม อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจก ยํ วิเสสน
 ของ กมฺมํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กยิรา เอนํ วิเสสน ของ กมฺมํ ๆ
 อวฺตตกมฺม ใน กยิราถ ทฺทฺทํ วิกตฺติกมฺม ใน กตฺวา เอนํ วิเสสน
 ของ กมฺมํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสสน ใน ปฺรทฺกเม
 ทิ คัพฺพํ เหนฺไซตฺถก ปฺริพฺพาไซ สยกตฺตา ใน อากิเรตฺท ๆ อาชฺยตบฺท
 กตฺตฺวาจก ลิตฺถโล วิเสสน ของ ปฺริพฺพาไซ ภิยฺโย กิริยาวิเสสน
 ใน อากิเรตฺท รัชํ อวฺตตกมฺม ใน อากิเรตฺท อิติ คัพฺพํ สฺรูป ใน
 อิมฺมา คธา ๆ

ตตถ วิเสสน ของ คากาย ๗ ภัณฑาหาร ใน กุโส ๗ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สณฺยาไซตถ เข้ากับ กุโส ตินฺ กิติ ตาลปณฺณํ กิติ ลิงคตถ ยงฺกิญจ กิติ ติฆนฺธารํ กิติ วิเสสน ของ ตินฺ อนุตฺมโส ตติยาวิเสสน ใน ตาลปณฺณํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ ตาลปณฺณํ ๗ กุโส สยกตฺตา ใน อนุทฺตติ และ ฆาเลติ อนุทฺตติ และ ฆาเลติ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก ยถา ศัพท์ อุปฺมาไซตถ โส กิติ ทุคฺคหิต กิติ วิเสสน ของ กุโส เยน วิเสสน ของ ปุคฺคเลน ๗ อนภิตกตฺตา ใน ทุคฺคหิต ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคตสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน ทตฺถ ๗ อวฺตตกมฺม ใน อนุทฺตติ และ ฆาเลติ อนุทฺตติ วิวริย ใน ฆาเลติ ๗ วิวรณ

สามณฺณํ สยกตฺตา ใน อุปกทฺตติ ๗ อาชฺยาตบถ กตฺตฺวาจก เอวํ ศัพท์ อุปฺเมยฺยไซตถ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ เอวํ มรณธมฺมสงฺขาตํ กิติ ทุปฺปรามฺภูจํ กิติ วิเสสน ของ สามณฺณํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ สามณฺณํ ขณฺทสิลาหิตาย เหตุ ใน ทุปฺปรามฺภูจํ ๗

นिरยาอุปกทฺตติ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน คากาปาทสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สามณฺณํ เหตุกตฺตา ใน นิพฺพตฺตาเปติ ตํ วิเสสน ของ ปุคฺคล ๗ การิตกมฺม ใน นิพฺพตฺตาเปติ ๗ อาชฺยาตบถ เหตุกตฺตฺวาจก นირเย อาชฺร ใน นิพฺพตฺตาเปติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตถ ๗

สิถิลํ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ กมฺมํ ลิงคตถ โหตียิตฺวา สมานกาลกิริยา ใน กรณฺร ๗ เหตุ ใน กตฺวา สิถิลคฺคาหํ วิกติกมฺม ใน กตฺวา ๗ กิริยาวิเสสน ใน กตํ กตํ กิติ กิญจ กิติ วิเสสน ของ กมฺมํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตถ ๗

สงฺกิลฺภูจํ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ เวลียาหิเกสุ วิเสสน ของ อโคจเรสุ ๗ อาชฺร ใน จรณฺน ๗ เหตุ ใน สงฺกิลฺภูจํ ๗ วิเสสน ของ วตํ อิติ ศัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๗ ลิงคตถ ๗

สงฺกสฺสรํ สรูป ใน อิติ ๗ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ๗ สามีสมฺพนฺธ ใน อตฺโถ สงฺกาหิ กรณฺ ใน สริตพฺพํ ๗ กิติ สริตํ กิติ อุสฺสงฺกิตํ กิติ ปริสงฺกิตํ กิติ วิเสสน ของ พุรฺหมจฺริยํ อุปฺสทกิจฺจาหิสฺสู วิเสสน ของ กิจฺเจสฺ ๗ นิทฺธารณฺ ใน อณฺณตเรน กิจฺเจน ๗ นิทฺธารณฺย อณฺณตเรน วิเสสน ของ กิจฺเจน ๗ กรณฺ ใน สนฺนิปตฺติตํ ๗ วิเสสน ของ สงฺฆํ ปี ศัพท์ อเปกฺขตถ เข้ากับ สนฺนิปตฺติตํ สงฺฆํ อวฺตตกมฺม ใน ทิสฺวา ๗ ปุพฺพกาลกิริยา ใน สริตํ

อิม วิเสสน ของ ภิกขุ ๆ สยกตตฺตา ใน สนฺนิปตฺตา ๆ กิตฺตท กตฺตฺวาจก อหฺธา
 กิริยาวิเสสน ใน สนฺนิปตฺตา มม ภาวาทิสฺมฺพฺนฺธ ใน จริยํ ๆ อวฺตตกมฺม ใน ฌตฺวา ๆ
 ปุพฺพกาลกิริยา ใน สนฺนิปตฺตา มํ อวฺตตกมฺม ใน อุกฺขิปปิตฺ- อุกฺขิปปิตฺกามา วิกตฺกตฺตา ใน
 หุตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา ใน สนฺนิปตฺตา อิติ คัพฺพ สฺรูป ใน เหวํ ๆ กิริยาวิเสสน ใน สฺริตํ
 อุตฺตงฺกิตํ และ ปฺริสฺงกิตํ อตฺตโน ภาวาทิสฺมฺพฺนฺธ ใน อาสฺงกาหิ ๆ กรณ ใน สฺริตํ อุตฺตงฺกิตํ
 และ ปฺริสฺงกิตํ สฺงกาหิ สฺริตพฺพ วฺริย ใน อุโปสฺตกัจจาหิสู อณฺณตเรน กิจฺเจน สนฺนิปตฺตีปิ
 สฺงฆํ ทิสฺวา อหฺธา อิม มม จริยํ ฌตฺวา มํ อุกฺขิปปิตฺกามา สนฺนิปตฺตาติ เหวํ อตฺตโน
 อาสฺงกาหิ สฺริตํ ๆ วิวฺรณ และ วิวฺริย ใน อุตฺตงฺกิตํ ๆ วิวฺรณ และ วิวฺริย ใน ปฺริสฺงกิตํ ๆ
 วิวฺรณ อิติ คัพฺพ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

น ตํ โหติ สฺรูป ใน อิติ ๆ สฺรูป ใน ปทฺทวฺยสฺส สามิสฺมฺพฺนฺธ ใน อตฺโถ
 พฺรหฺมจฺริยํ สยกตฺตา ใน โหติ สฺองบท ๆ อาชฺยาตบท กตฺตฺวาจก ตํ กิตฺติ เหวฺรูป กิตฺติ
 สมณธมฺมสฺงฆาตํ กิตฺติ วิเสสน ของ พฺรหฺมจฺริยํ ตํ วิวฺริย ใน เหวฺรูป ๆ วิวฺรณ ตสฺส วิเสสน
 ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน โหติ น คัพฺพ ปฏฺิเสชนตฺถ มหฺปฺผลํ วิกตฺกตฺตา ใน
 โหติ ฯ

ตสฺส วิเสสน ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน อมทฺปฺผลภาเวน ๆ เทตฺ ใน โหติ
 ภิกฺขาหฺยาณํ สมฺปทาน ใน โหติ ปิ คัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ ภิกฺขาหฺยาณํ อสฺส วิเสสน
 ของ ปุคฺคลสฺส ๆ สมฺปทาน ใน ภิกฺขาหฺยาณํ น คัพฺพ ปฏฺิเสชนตฺถ มหฺปฺผลํ วิกตฺกตฺตา
 ใน โหติ อิติ คัพฺพ สฺรูป ใน อตฺโถ ๆ ลิงฺคตฺถ ฯ

พระราชวีรภรณ์ ขวณบุญโณ วัดไตรมิตรวิทยาราม
 สนามหลวงแผนกบาลี

สัมพันธ์.
 ตรวจแก้.